

MOSTY

Wydoje Haczomer Hacar w Polsce Wychodzą trzy razy w tygodniu
we wtorki, czwartki i soboty

Rok IV

Łódź, wtorek 22 lutego 1949 r.

Nr 23 (293)

Plan oszczędnościowy na rok 1949

Na posiedzeniu Rady Ministrów zapadła wielka doniosła uchwała o wprowadzeniu planowego systemu oszczędzania w gospodarce narodowej i o zadaniach oszczędnościowych na rok 1949.

W 1 części uchwały wskazuje, że wypełnienie wielkiego zadania przedterminowego wykonania planu budowy podstaw socjalizmu wymaga planowego systemu oszczędzania w całej gospodarce narodowej. W gospodarce tej — jak stwierdziły uchwały Kongresu Jedności Robotniczej — istnieją wszelkie podstawy dla wprowadzenia takiego systemu.

Państwo ludowe jest dziś właścicielem podstawowych gałęzi życia gospodarczego. Każda złotówka w gospodarce uspołecznionej — to własność mas ludowych, to część zasobów jakimi rozporządzają one w walce o budowę fundamentów socjalizmu i o dalsze podniesienie stopy życiowej.

Istota gospodarki socjalistycznej przejawia się w tym, że wszystko co wyprodukujemy wzbogaca nie kapitalistycznych wyzyskiwaczy, lecz masy pracujące.

Socjalistyczny stosunek do pracy, energia, inicjatywa i wynalazczość ludzi pracy — świadomość klasy robotniczej, że praca nie dla kapitalistów, lecz dla siebie — planowy, bezkryzysowy charakter gospodarki narodowej — oto podstawowe elementy umożliwiającej działalność zmierzającą do oparcia naszej gospodarki na zorganizowanym systemie oszczędzania.

Oszczędzanie — to walka o dalszy rozwój gospodarki narodowej, o dobrobyt mas, o rozkwit kultury. To nieubłagana walka przeciw elementom spekulacyjnym i antyludowym, przeciw klasowo obcym biurokratycznym metodom w administracji publicznej. Rezerwy w naszej gospodarce są wyjątkowo duże. Bardzo często jeszcze spotyka się marnotrawstwo, w wielu ogniwach gospodarki i administracji. Oszczędzanie, a więc dążenie do maksymalnego wykorzystania rezerw i likwidacja marnotrawstwa musi być ujęte w ramy systemu, utrzymać trwałe ramy i formy organizacyjne, tak aby stało się żelaznym prawem gospodarki narodowej.

Hasło takiego oszczędzania może i powinno stać się podstawowym elementem socjalistycznego współzawodnictwa. Musi ono znaleźć swój widoczny kształt w konkretnych planach — doprowadzonych do każdego zakładu pracy i do świadomości każdego pracownika — i określających konkretne zadania dla każdego zakładu, jego kierownictwa i załogi.

W ramach realizacji takiego zorganizowanego planowego systemu oszczędzania Rada Ministrów określa zadania oszczędnościowe w 1949 r. na sumę co najmniej 115 miliardów złotych.

Powyższa kwota oszczędności powinna być osiągnięta:

- w zakresie przedsiębiorstw uspołecznionych w sumie co najmniej 77 miliardów złotych;
- w zakresie inwestycji w sumie co najmniej 18 miliardów złotych;
- w zakresie administracji publicznej i instytucji społecznych w sumie co najmniej 20 miliardów złotych

Utworzenie Ministerstwa Handlu Wewnętrznego

WARSZAWA. (PAP) — Prezydent R. P. Bolesław Bierut na wniosek prezesa Rady Ministrów Józefa Cyrankiewicza mianował w dniu 19 lutego br. ministrem handlu wewnętrznego ob. Tadeusza Dietricha, dotychczasowego prezesa Centralnego Urzędu Planowania.

Podsekretarzami stanu w tymże ministerstwie mianowani zostali ob. Antoni Mierzwiński, dotychczasowy główny pełnomocnik rządowy do spraw podatku gruntowego i Włodzimierz Zawadzki, dotychczasowy dyr. nac. firmy „Międzynarodowy Eksporterzy C. Hartwig“

Spór o Beer Szewa Przed podpisaniem układu izraelsko-egipskiego

TEL-AWIW, (Kol Israel). — Donoszą z wyspy Rodos, iż toczące się tam rozmowy dobiegają końca. Obie delegacje omawiają pozostałe sporne punkty o charakterze wojskowym. Wczoraj toczyła się dyskusja na temat miasta Beer-Szewa. Egipcjanie żądali, by oddziały izraelskie opuściły to miasto. Kiedy jednak przekonali się, że żądanie to napotyka na stanowczy opór ze strony delegacji Izraelskiej, zażądali zniesienia administracji wojskowej w mieście i w okolicy i ustanowienia tam władz cywilnych. Delegacja izraelska zapewniła Egipcjan, że miasto to położone daleko od granicy egipskiej nie stanie się bazą wypadową przeciwko Egipcjanom.

Radio Ramalla doniosło, iż delegacja transjordańska wyruszyła na Rodos w niedzielę, celem rozpoczęcia pertraktacji o

zawieszeniu broni z Izraelem. Pertraktacje mają się rozpocząć we wtorek.

LONDYN (obsł. wł.). Delegaci żydowscy i arabscy odbyli na wyspie Rodos pierwsze od 5 tygodni plenarne posiedzenie. Porozumienie zostało osiągnięte prawie we wszystkich punktach, z wyjątkiem wezła strategicznego na pustyni Negew — Beer Szewa. Oddziały wojskowe pozostały na swych dotychczasowych pozycjach, jedynie rezerwuwar wodny koło Ajaja będzie do czasu wyjaśnienia kwestii obsadzony przez Komisję ONZ. Egipt zatrzymuje wybrzeże koło Gazy, Izrael wschodnią część Negewu graniczącą z Transjordanią do chwili, gdy dojdzie do porozumienia z tym krajem. Rozpoczęto już ewakuację jeńców żydowskich i arabskich znajdujących się na terenie Transjordanii.

Rezultaty prac Zgromadzenia Ustawodawczego w Jerozolimie

TEL-AWIW, (Kol Israel). — Jak już donosiliśmy, jerozolimskie sesje Zgromadzenia Ustawodawczego zostały zamknięte po dokonaniu wyboru prezydenta Weizmana. Następne obrady rozpoczną się w Tel-Awiewie. W czasie sesji jerozolimskiej Zgromadzenie powzięło szereg uchwał. Ustalono, że decyzje Zgromadzenia nabierają prawnej ważności 10 dni po ich uchwaleniu. Do czterech dni po wyborze Prezydent winien złożyć przed Zgromadzeniem deklarację wierności i poszanowania praw. Prezydent nominować będzie przedstawicieli państwa przy rządach obcych oraz przyjmować listy uwierzytelniające od przedstawicieli dyplomatycznych państw zagranicznych. Jak wiadomo, po wyborze Prezydenta Rząd Tymczasowy zgłosił na Jego ręce dymisję i otrzymał polecenie pełnienia swych funkcji do chwili ukonstytuowania się nowego rządu. Po naradzie z przedstawicielami ugrupowań partyjnych Prezydent polecił jednemu z nich ukonstytuowanie nowego gabinetu. Nowo uformowany rząd musi otrzymać votum zaufania ze strony Zgromadzenia Ustawodawczego. Najpóźniej w ciągu trzech dni od tego momentu wszyscy członkowie rządu muszą złożyć ślubowanie przed Zgromadzeniem. Rząd ponosi wspólną odpowiedzialność przed parlamentem.

Prezydent Weizman otrzymał gratulacje od osób z różnych krajów świata. Prasa zagraniczna omawia życiorys nowoobranego prezydenta Izraela, podkreślając jego wybitne zasługi w dziedzinie nauki.

Pracownicy Instytutu chemii syntetycznej w Rechowot zorganizowali przyjęcie

dla Prezydenta powracającego z Jerozolimy. Prezydent w swym krótkim przemówieniu podkreślił zadania nauki w państwie Izrael.

Podpisanie umowy z Bankiem Eksportowo-importowym

NOWY JORK, (obsł. wł.). — W dniu wczorajszym min. Kaplan podpisał umowę z Bankiem Eksportowo-Importowym w sprawie pożyczki 35 milionów dolarów na cele rozwoju rolnictwa. Za sumę tą mają być zakupione maszyny i urządzenia rolnicze. Spłata pożyczki winna nastąpić w ciągu 15 lat, przy czym pierwsze trzy lata będą wolne od spłat. Oprocentowanie wynosi 3,5 proc. Pertraktacje w sprawie 65 milionów dol. nie zostały zakończone i wobec wyjazdu min. Kaplana do Izraela sprawą tą zajmie się ambasador Eliahu Ejlal.

To się nazywa rozwiązanie problemu

TEL-AWIW, (Kol Israel). — Kierownik akcji pomocy uchodźcom arabskim uskarża się na wysoką śmiertelność wśród uchodźców arabskich, zwłaszcza w okolicy Gazy. Agencja Reutersa donosi, że rząd syryjski znalazł „genialne rozwiązanie“ problemu uchodźców, a mianowicie: zaproponował Azzam Paszy, przeprowadzić kon-

fiskatę majątku Żydów zamieszkających w krajach arabskich, jako odszkodowanie dla uchodźców. Podobno Azzam Pasza w rozmowie z tureckim delegatem Komisji Pojednawczej — Jalczynelem sprzeciwiał ten pogląd na rozwiązanie problemu uchodźców.

Syjonisci amerykańscy domagają się ustąpienia Silvera i Newmana

NOWY JORK, (Obsł. wł.). — Ostatnio odbyła się tu konferencja z udziałem 200 znanych działaczy syjonistycznych, którzy

stanowią obecnie trzon opozycji przeciw polityce Silvera i Newmana.

Na konferencję przybyli delegaci z 35 największych skupisk żydowskich w Stanach Zjednoczonych. Z przemówieniami wystąpili: Stephen Wise, Lipsky, Goldman, Lewental i inni. Wszyscy oni wyrazili wotum zaufania Agencji Żydowskiej, której sesja ma się odbyć w następnym tygodniu. Mówcy dali wyraz swemu głębokiemu oburzeniu, wywołanemu przez uchwałę kierownictwa Organizacji Syjonistycznej w USA, atakującą w ostry sposób Agencję Żydowską. Uchwała ta, stwierdzili mówcy, jest równoznaczna z wypowiedzeniem wojny najwyższej instancji ruchu syjonistycznego na świecie.

W powziętej rezolucji uczestnicy konferencji wysunęli dwa żądania: 1) przywrócenie ustroju demokratycznego w amerykańskiej Organizacji Syjonistycznej przez usunięcie obecnego kierownictwa z Silverem i Newmanem na czele 2) podporządkowanie się dyscyplinie światowego ruchu syjonistycznego i ustanowienie stosunków przyjaźni z rządem Izraela.

Przyjęcie u Premiera

WARSZAWA (PAP). — Dnia 18 bm. Premier Józef Cyrankiewicz przyjął w Prezydium Rady Ministrów delegację Centralnego Komitetu Żydów w Polsce w osobach: dr. Adolfa Bermana, Juliana Łazebnika i Szymona Zachariasza.

Memoriał Żydowskiego Kongresu Światowego

w sprawie tragicznej sytuacji Żydów w krajach arabskich

PARYŻ, (obsł. wł.). — Żydowski Kongres Światowy przesłał Komisji Ekonomiczno-Społecznej przy ONZ memoriał, w którym opisuje tragiczną sytuację Żydów zamieszkających w państwach arabskich. Rada miała już od kilku dni przystąpić do rozpatrywania memoriału, lecz sprawę odcroczone na żądanie delegata amerykańskiego. W dniu wczorajszym rozpoczęła się dyskusja nad memoriałem Żydowskiego Kongresu. Delegat Nowej Zelandii po zapoznaniu się z treścią memoriału zażądał, aby przesłać instrukcje

generalnemu sekretarzowi ONZ Trygve Lie w sprawie przekazania tej sprawy Radzie Bezpieczeństwa. Delegat Związku Radzieckiego wystąpił z ostrym oskarżeniem imperializmu anglosaskiego, który dla zabezpieczenia swych egoistycznych interesów zaprowadził rządy terroru w krajach arabskich. Jak było do przewidzenia, przedstawiciele państw arabskich usiłowali w swych wystąpieniach pomniejszyć znaczenie faktów cytowanych w memoriale.

Ważne zmiany w polityce celnej Izraela

TEL-AWIW, (Obsł. wł.). — W Dzienniku Ustaw opublikowano specjalne rozporządzenie w sprawie wniesienia szeregu ważnych zmian do taryfy celnej, obowiązującej na terytorium państwa Izrael. Projekt ustawy został opracowany przez specjalną komisję, mianowaną przez ministra skarbu spośród przedstawicieli wszystkich urzędów, zajmujących się sprawami handlu, przemysłu i rolnictwa. W komisji uczestniczyli również eksperci z różnych dziedzin ekonomiki kraju.

Wprowadzenie zmian ma na celu stymulowanie rozwoju przemysłu krajowego oraz zmniejszenie kosztów produkcji ist-

niejących przedsiębiorstw.

W myśl nowej ustawy zostaną zwolnione z cła: maszyny i urządzenia, surowce oraz materiały pomocnicze dla przemysłu miejscowego.

Natomiast cło ochronne zostało nałożone na wszelkie towary konkurujące z wyrobami krajowymi.

Rząd zobowiązuje się do zwrotu wszelkich sum, pobranych tytułem cła od maszyn i surowców. M. in. zwrócone zostaną wydawnictwom cło pobrane za importowy papier, a wywózom cukru — cukierków — pieniądze wpłacone tytułem cła za cukier.

Na widowni

Labour Party w obronie...
prawa emigracji do Izraela

Wiele szumu wywołała ostatnio sprawa oszustwa na wielką skalę Stanley'a, który dzięki znajomościom z wysokimi dygnitarzami brytyjskimi m. inn. z ministrem finansów oraz min. Bevinem dopuścił się olbrzymich malwersacji. Wpływowo koła brytyjskie próbowały za wszelką cenę zatuszować tę skandaliczną aferę, gdy jednak to się nie udało chwyciły się dość naiwnego triku. Oto rząd angielski postanowił ekstradować Stanley'a do Polski przypisując mu obywatelstwo polskie. Prasa polska zajęła odpowiednie stanowisko wobec tego manewru i oświadczyła wyraźnie, że Polska dobrowolnie rezygnuje z tego rodzaju przedmiotów importu. Na tym jednak nie skończyła się „pomysłowość” londyńskich polityków. Oto zawiadomili oni, że podobno Stanley miał wyrazić pragnienie wyjazdu do Izraela i uważa się za obywatela Izraela. Gdy w czasie debaty w Izbie Gmin wyrażono powątpiewanie czy tak Polska jak i Izrael zgodzą się na przyjęcie Stanley'a, jeden z członków Labour Party, Nelly zwrócił uwagę ministrowi spraw zagranicznych, że powinien przypomnieć rządowi Izraela, że „wielu Brytyjczyków, Żydów i Arabów poniosło śmierć, aby mogła zwyciężyć zasada swobodnej emigracji”. To głupawe i cyniczne oświadczenie brytyjskiego „sojuszisty”, którego partia wstawiała się walką z imigrantami „Exodusu” wywołało powszechny śmiech nawet wśród zebranych na sali posłów konserwatywnych.

Zdaje się, że najlepsze rozwiązanie tego problemu znalazł konserwatywny poseł Smithers, który zgłosił nagły wniosek proponujący „aby Stanley'a ze względu na trudności z deportacją mianować tymczasowo ministrem skarbu”. Biorąc pod uwagę, że obecny minister finansów był mocno zamieszany w aferę Stanley'a, nie wydaje się, aby wniosek ten nie był logiczny... (m)

Proces renegata

Od wielu dni prasa zachodnia rodmuchuje to czący się w Paryżu proces zdradcy i dezertera Krawczyński, który oskarżył poważne pismo francuskie „Lettre France” o rzekome zniesławienie. Krawczyński — b. obywatel radziecki przebywając w okresie wojny wraz z misją radziecką w Stanach Zjednoczonych, dopuścił się szeregu nadużyć, a gdy zostały one ujawnione i zażądało od niego powrotu do kraju, zdezerterował i pozostał w Stanach Zjednoczonych. Od tego momentu Krawczyński stoczył się całkowicie na manowce zdrady, dając się użyć jako instrument reakcyjnej propagandy antyradzieckiej. Należy podkreślić, iż ta przestępca działalność Krawczyński rozpoczęła się jeszcze w okresie wojennym, w tych dniach kiedy naród radziecki niósł główny ciężar walki o wolność narodów Europy.

Liczni świadkowie na procesie, przedstawiciele świata kultury i kół politycznych Francji naplénowali w sposób najostrejszy haniebną działalność Krawczyński i stwierdzili, że żaden uczciwy człowiek nie może mieć nic wspólnego z tym renegatem, który winien być przekazany sądom radzieckim by odpowiedzieć za swe przestępstwa.

Proces Krawczyński nie wzbudził by ostatecznego większego zainteresowania, gdyby nie fakt rodmuchania go przez antyradzieckie koła zachodnie, które próbowały przy tej okazji wzmocnić propagandę wojenną. Ale tym razem manewr ten nie udało się podlegać wojennym, gdyż proces przeciw „Lettre France” przekształcił się dla zdrowej opinii publicznej w sąd nad zdradczą narodu Krawczyńską i jego patronami z kół imperialistycznych... (m)

Czy próba kontroli

Głośno mówiono w swoim czasie o przyznaniu stumilionowej pożyczki dla Izraela przez eksportowo-importowy bank w USA. Wiadomo, że udzielenie jej w ostatnim momencie przed wyborami — cel był zupełnie jasny. Gdy jednak przyszło do realizacji, a wybory już minęły, nasunęły się pierwsze trudności. Ze stu milionów zrobiło się narazie 35 milionów. Co do dalszej sumy 65 milionów dolarów bank oświadczył, że będą one wypłacone w zależności od projektów i propozycji jej zużytkowania przedkładanych przez Tel-Awiw i jedynie w wypadku, gdy projekty te uzyskały aprobatę Rady Banku. Rząd Izraela przedstawił szereg propozycji i żadna z nich jednak nie uzyskała dotychczas aprobaty. Jak widać, bank eksportowo-importowy nie kwapi się z realizacją przyrzeczonej pożyczki a nawet wykorzystując fakt jej przyznania próbuje ingerować w sprawy wewnętrzne Izraela. Jest to jak wiadomo zgodne z wytycznymi planu Marshalla, który przewiduje, że wszelkie sumy wyasygnowane dla „podopiecznych narodów” mogą być wydawane jedynie za aprobatą amerykańskiego bankiera. (m)

Czy Anglia odmrozi
kapitały palestyńskie?

LONDYN (obsł. wł.) — W Londynie oczekuje się przybycia min. finansów Izraela, Kaplana, w jego drodze powrotnej z USA do Palestyny. Nie przypuszcza się tu, aby jego wizyta miała doprowadzić do natychmiastowych rezultatów w dziedzinie wznowienia stosunków gospodarczych brytyjsko — żydowskich. Prasa brytyjska przypuszcza jednak, że w razie uzgodnienia programu Wielka Brytania odmrozi 90 milionów funtów szterlingów, jakie Palestyna posiada w banku Anglii.

Życie gospodarcze Izraela

O pełną kontrolę nad importem

Kwestia kontroli państwowej nad importem i eksportem w Izraelu wysunęła się w ostatnim czasie na czoło problematyki ekonomicznej tego kraju. Poruszając to zagadnienie, pisze „Al Hamiszar” w artykule wstępnym m. in.:

Państwa, które w ostatnim czasie uznały Izrael, zdradzając gotowość do zawarcia z nami umów handlowych w możliwie jak najkrótszym czasie. Złośliwcy spośród naszych ekonomistów dopatrują się przyczyny tego zjawiska w lansowaniu ostatnio w niektórych krajach pogłoskach o wielkich ilościach dolarów, będących pono w posiadaniu rządu izraelskiego. Oferty całego szeregu państw świadczą jednak o tym, że nasi partnerzy bynajmniej nie uzależniają zawarcia umowy od kwestii walutowych i chętnie zgadzają się na wymianę czysto towarową względnie na system płatniczy, oparty o jakąkolwiek inną walutę. W każdym razie — problem uregulowania naszych stosunków handlowych z zagranicą zyskuje coraz bardziej na znaczeniu.

W tej problematyce, zagadnienie importu posiada w specyficznych warunkach naszego kraju szczególną wagę. Z uwagi na olbrzymią rolę, jaką import odgrywa w naszym życiu ekonomicznym — nie wolno nam losu tego odcinka naszej gospodarki uzależnić od wolnej gry sił. Tę rolę klucza państwa musi spoczywać w rękach państwa, musi być poddana kontroli społeczeństwa, opartej na szeroko zakrojonym planowaniu.

W czasach pokoju sprowadzaliśmy z zagranicy około połowę wszystkich produktów spożywczych, przeszło połowę surowców dla przemysłu, większość urządzeń fabrycznych i blisko połowę gotowych wyrobów przemysłowych. Import decydował w znacznym stopniu o rozwoju naszej gospodarki i stanowił klucz do kształtowania się poziomu cen w kraju.

W czasie wojny zaś niekorzystne warunki importu stały się przyczyną drożyzny ogólnej i pierwszych przejawów inflacji. Mimo szumnie brzmiących hasel nawołujących — w imię in-

teresów kraju w okresie wojennym — do jak najdalej idącego oszczędzania — import utrzymywał się wciąż na wysokim poziomie.

W ciągu pierwszych 8 miesięcy istnienia państwa żydowskiego zostały wydane licencje importowe na łączną sumę 40 milionów funtów. Faktycznie importowano do kraju w ciągu 5 miesięcy, od sierpnia do listopada 1948 r., towary na sumę 20 milionów funtów. Oznacza to, że całoroczny import określa się cyfrą 50—60 milionów funtów. W roku 1946 — importowane towary, przeznaczone dla jizruwu żydowskiego, nie przekroczyły sumy 50 milionów.

Od owego czasu jizruw wprowadził wzrost ilościowy — za to cyfry, odnoszące się do roku 1948 nie obejmują sum wydatkowanych na import towarów dla potrzeb wojska.

Podobnie jak nie uczyniono prawie nic w kierunku zmniejszenia globalnej sumy importowanych towarów — tak też nie próbowano wpłynąć na dobór dostawców. Dotychczas importowane towary pochodziły przeważnie z krajów anglosaskich — około 25 proc. z USA, a 30 proc. z Wielkiej Brytanii. Udział krajów Europy Wschodniej był dużo mniejszy, co oczywiście musi we własnym interesie naszej gospodarki ulec zmianie!

Dotychczas nie były także dostatecznie uwzględniane przy imporcie — potrzeby naszego wywozu. Jesteśmy świadkami zastraszającej redukcji naszego eksportu. Czy nie byłoby rozsądnym wywrzeć nacisk na naszych dostawców — by zgodzili się przynajmniej częściowo na zbyt naszych towarów w swoich krajach.

Ale to wszystko nie da się przeprowadzić, jak długo o losach naszego handlu z zagranicą będą decydowali kupcy i przedsiębiorcy. Jedynie szeroka kontrola czynnika społecznego umożliwi prowadzenie skoordynowanej polityki importowo-eksportowej i oparcie naszego handlu zagranicznego na zasadach wymiany i wzajemności.

Twierdzenie powyższe od dawna znalazło uznanie wśród kół rządowych, zajmujących się kwestiami gospodarki kraju. Spotkało się jednak że z ostrym sprzeciwem ze strony naszych importerów i kupców i dotychczas nie doczekało się realizacji. Rząd nasz robi krok naprzód i dwa kroki wstecz.

Należy pamiętać, że wszystkie palące problemy naszego życia gospodarczego jak: kwestia drożyzny, inflacji, zapewnienia dostawy najważniejszych produktów, pierwszej potrzeby, kontroli nad rolnictwem i przemysłem — będą mogły być rozwiązane tylko wtedy, gdy rząd weźmie w swoje ręce kontrolę i planowanie naszego importu.

Plan budowy nowych miast

TEL-AWIW (ŻAT). — W czasie konferencji prasowej architekt Antoni Solow oświadczył, iż rząd Izraela zaaprobował jego plan budowy szeregu miasteczek obejmujących od 5 — 6 tysięcy mieszkańców. Realizacja tego planu związana jest z nieustannym wzrostem ludności w związku z przyływem imigracji. Przewiduje się bowiem, iż w ciągu najbliższych 10 lat ludność Izraela osiągnie cyfrę 2 — 3 milionów osób.

Inż. Abram Szaron, przedstawiciel min. Pracy i Odbudowy, podkreślił, iż całe państwo podzielone będzie na 10 okręgów. Każdy okręg posiadać będzie swój ośrodek administracyjny przemysłowy i handlowy.

Blok religijny trzeszczy w posadach...

Jak wiadomo, stronnictwa religijne szły do wyborów zwartym „blokiem”. Istniały wprawdzie drobne odchylenia: małe grupki ortodoksów wystawiły swoje własne listy, lecz fakt ten nie wpłynął ani na kampanię przedwyborczą, ani też na wyniki samych wyborów. Dwa głośne stronnictwa — Agudat Israel i Mizrahi — wespół ze swymi organizacjami „robotniczymi” zgłosiły wspólną listę. Trzeba przyznać, iż dzięki żerowaniu na uczuciach religijnych, zakorzenionych zwłaszcza w drobniomieszczańskich i kulturalnie zacofanych warstwach ludności żydowskiej, udało im się osiągnąć pokaźną ilość głosów i wysunąć się na trzecie miejsce. Ten względny sukces należy przypisać również w pewnej mierze jednolitemu wystąpieniu stronnictw religijnych.

Sielanka jedności obozu ortodoksyjnego w Palestynie datuje się od chwili powstania państwa Izrael. Do tego czasu Aguda i Mizrahi były nieprzejeźdnymi przeciwnikami, zwalczającymi się w najostrejszy sposób przy każdej nadającej się ku temu okazji. Aguda, rzecz jasna, nie traktowała walki z Mizrahi jako konfliktu familijny. Potępiała ona w czambuł cały obóz syjonistyczny. We wszystkich swych instytucjach społecznych i kulturalnych, nawet w szkołach dla młodzieży religijnej prowadziła ona niewybredną propagandę przeciwko dziełu odrodzenia w Palestynie, uważając każdy naturalny odruch narodo-wo-wyzwoleńczy za niedopuszczalną herezję.

Oficjalny bojkot Funduszy Narodowych — to tylko drobny ułamek „zasług” położonych przez Agudę dla obozu antysyjonistycznego.

Co do Mizrahi, to stosunek jej do idei syjonistycznej był wprawdzie inny, tym nie mniej partia ta w łonie Organizacji Syjonistycznej paktowała stale z najskrajniejszą reakcją, udzielając jawnego lub ukrytego poparcia awanturniczemu posunięciu faszystów żydowskich.

Nowa rzeczywistość izraelska skłoniła

obóz ortodoksów do puszczania w niepamięć dawnej wrogości i grzechów Okazało się, że, gdy nastał czas konkretnej walki o władzę w państwie żydowskim, to wewnętrzne antagonizmy i niesnaski zostały usunięte na plan drugi, a stronnictwa religijne przypuściły skoncentrowany atak na dominujące pozycje jizruwu.

Jednolitość ta przejawiała się przez cały czas trwania rozgrywki w Rządzie Tymczasowym i Radzie Państwa. Jednak w pierwszych dniach po wyborach zaczęły się ukazywać w „bloku” niebezpieczne rysy. Do pierwszych rozdziewików doszło między głównymi stronnictwami. Zatarg o podział mandatu zagnał Agudę i Mizrahi do... sądu rabinackiego — przed dostojne oblicze „cadyka” Sadogóry.

Obecnie rozdziewiki pogłębiły się i przeniosły na teren samych stronnictw. Jak już donosiliśmy, organizacja robotnicza Mizrahi, tzw. Hapoel Hamizrachi nie ukrywa swego niezadowolenia z powodu ilości przyznanych jej mandatów. Robotnicy ci widocznie zaczynają już czuć się nieswojo w ramach klasowo — wrogiej partii, a w mózgach ich zaczyna świtać świadomość, że polityka tej partii wcale nie liczy się z ich interesami.

Do poważniejszego jeszcze zatargu doszło między Poalej Agudat Israel a przedstawicielami samej Agudy. W rezultacie członkowie tej organizacji robotniczej, piastujący urzędy w ministerstwie Opieki Społecznej, które pozostaje pod kierownictwem lidera ortodoksów rabina I. M. Lewina — zostali usunięci ze swych stanowisk.

Komitet Wykonawczy Poalej Agudat Israel postanowił nie tolerować nadal dyktatury rab. Lewina i w najbliższych dniach odbędzie się nadzwyczajny zjazd robotników agudystycznych, który najprawdopodobniej powoła na uchwałę o oderwaniu się tej organizacji od pnia macierzystego — Agudy.

Zle dzieje się w państwie duńskim...

Jeńcy żydowscy w krajach arabskich

Wydział Informacji i Propagandy przy ministerstwie Obrony Narodowej Izraela podaje następujące szczegóły o życiu żydowskich jeńców wojennych w obozach arabskich.

W Transjordanii przebywało do niedawna 70 żołnierzy Armii Izraela. Są oni internowani w wielkim obozie koncentracyjnym, okolonym drutem kolczastym, w odległości kilkudziesięciu kilometrów od miejscowości Mafrek. Obóz pozostaje pod ochroną żołnierzy Legionu Arabskiego, a opiekę nad obozem objął Międzynarodowy Czerwony Krzyż. W obozie wystawiono 77 namiotów, w tym 5 przeznaczonych dla rannych żołnierzy. Warunki mieszkaniowe w namiotach, w których przebywa po 9 — 10 osób, są nader ciężkie. Jeńcy śpią na ziemi, przykrywając się kocami, które otrzymali od władz transjordańskich. Z chwilą nastania pory zimowej sytuacja jeńców uległa znacznemu pogorszeniu, a żydowskie władze wojskowe zwróciły się do przedstawicieli Czerwonego Krzyża z usilną prośbą o poprawę warunków bytu przebywających w niewoli żołnierzy.

W kilku obozach egipskich znajduje się 148 żołnierzy. Z tej liczby 131 osób przebywa w głównym obozie dla jeńców wojennych, znajdującym się na przedmieściu Kairu, w którym podczas wojny przebywali jeńcy niemieccy i włoscy. 7 dziewcząt wziętych do niewoli znajduje się w

innym miejscu, 5 rannych umieszczono w egipskim szpitalu wojskowym, a 5 lotników żydowskich przebywa poza obozem.

Główny obóz składa się z murowanych, jednoizbowych domków. W izbach panuje wielka ciasnota, jeńcy śpią na kamiennej posadzce, zaścielonej jedynie brezentowymi płachtami, których dostarczyły im władze egipskie. W domkach tych instalowane jest światło elektryczne, którego brak tam bardzo odczuwają obozy transjordańskie. Również warunki sanitarne są nie najgorsze. Jeńcy otrzymują wodę w wystarczającej ilości, nie mogą się oni również uskarżać na brak mydła.

Jeńcy w obozach egipskich cieszą się względną swobodą. Zasadzili oni przed domkami klomby kwietne, urządzają rezeraty, a nawet imprezy artystyczne. Na wzmiankę zasługuje urzędzona przez jeńców wystawa z okazji „Dnia Dziecka”, której eksponatami były fotografie dzieci żołnierzy, otrzymane z kraju. Jeńcy uprawiają również gry sportowe.

W najgorszych warunkach utrzymywani są żydowscy jeńcy w Syrii

Z cyfr będących w posiadaniu ministerstwa spraw zagranicznych i Międzynarodowego Czerwonego Krzyża wynika, że w Syrii znajduje się 46 jeńców izraelskich, którzy przetrzymywani są nie w odpowiednich obozach, lecz w zwykłym więzieniu dla przestępców w Damaszku, co o-

czywiście koliduje z zasadami konwencji genewskiej o jeńcach wojennych. Należy podkreślić, że powyższa liczba obejmuje nie tylko żołnierzy, ale i osoby cywilne, wśród nich — kilku starców i ciężarnych kobiet — mieszkańców okupowanego w swoim czasie przez wojska syryjskie ośledla Miszmar Hajarden.

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Izraela, skierowało do Centrali Międzynarodowego Czerwonego Krzyża ostry protest przeciwko takiemu traktowaniu izraelskich jeńców wojennych.

Miedzy żydowskim dowództwem wojskowym a przedstawicielami państw arabskich toczą się obecnie rokowania w sprawie ogólnej wymiany jeńców wojennych między tymi państwami a Izraelem.

Przypuszcza się, że porozumienie w tej sprawie będzie nietrudne do osiągnięcia z tej prostej przyczyny, że w rękach żydowskich sił zbrojnych znajduje się o wiele większa ilość arabskich jeńców wojennych niż we wszystkich krajach arabskich razem wziętych — jeńców żydowskich.

TEL-AWIW (Obsł. wł.). — Jak donoszą z Nowego Jorku, Eljot Roosevelt, syn zmarłego prezydenta Stanów Zjednoczonych, będzie w najbliższym czasie do Izraela.

Budujemy Teatr Żydowski w Łodzi

Dlaczego rozpoczęto akcję budowy Teatru?

Wywiad z viceprzewodniczącym WKŻ tow. Rotenbergiem

Urządzący wiceprezes WKŻ tow. Rotenberg udzielił współpracownikowi naszego pisma wywiadu, w którym naświetlił cele i intencje oraz przebieg akcji budowy teatru żydowskiego w Łodzi.

— Kiedy zrodziła się myśl budowy teatru żydowskiego w Łodzi?

Koncepcja ta datuje się od 1946 r. Stworzyli ją potrzeby kulturalne największego ośrodka żydowskiego w Polsce. Już pierwsze spektakle były w miniaturze, w miniaturze salce przy ul. Jaracza 2 dowiodły niebicie, że ani scenka ani widownia nie posiadają warunków dla rozwoju sztuki dramatycznej, odpowiadającej świetnym tradycjom naszego przedwojennego teatru. Tylko dzięki niepożytej energii Idy Kamińskiej i ofiarnej wysiłkom zespołu dało się utrzymać dotychczasowe przedstawienia na odpowiednim poziomie. Uważaliśmy to jednak zawsze za złe konieczne. Teatr nasz, który wybił się na jedno z pierwszych miejsc w Europie, zasłużył w pełni na to, by dać mu proporcjonalną do jego planów artystycznych scenę, a publiczności żydowskiej — godziwą widownię.

Poza tym nie mieliśmy odpowiedniej sali dla urządzania zebrań, odczytów, koncertów i innych imprez artystycznych. Pieniądze wydatkowane na ten cel przez poszczególne partie, organizacje i instytucje społeczne w ciągu ostatnich trzech lat — przekroczyły znacznie wysokość sumy, jaką żydostwo łódzkie zaoferuje obecnie na adaptację gmachu przy ulicy Śródmiejskiej.

— Dlaczego wybór padł na były teatr „Scala”?

— Żaden inny mniejszy budynek nie nadawał się do tego celu. Nowocześnie urządzona sala teatralna przy ul. Śródmiejskiej odpowiada najlepiej mentalności naszego społeczeństwa, które nigdy nie zaparło się świetnych tradycji trzymilionowego skupiska żydowskiego w Polsce, a jeśli chodzi o dziedzinę sztuki, stale mierzyło swe „siły na zamiary”.

Rząd Polski Ludowej, który w budżecie swym uwzględnił w szerokiej mierze potrzeby oświatowe i kulturalne ludności żydowskiej, wyasygnował na ten cel pożyczkę w wysokości 30 milionów złotych.

Państwo realizuje stopniowo swój plan inwestycyjny, przewidujący również zaspokojenie potrzeb ludności żydowskiej. Dorzucając więc swą cegiełkę do budowy teatru żydowskiego w Łodzi dopomagamy tym samym rządowi w realizacji jego planów na odcinku kultury żydowskiej.

Dlatego zapoczątkowana akcja nosi również charakter polityczny. Będzie ona problemem ustosunkowania się poszczególnego obywatela do zamierzeń Polski Ludowej. Będzie ona zarazem demonstracją bogactwa możliwości, jakie daje nam rzeczywistość demokratyczna do wyrażenia się w duchu narodowym.

— Czy charakter żydowski nowego teatru będzie w jakiś sposób uwidocznił?

— Rozumie się. Zarówno w urządzeniu wnętrza, jak i w sztucznościach znajdujących się w nim motywów narodowo-żydowskich.

— Jak ustosunkowały się partie syjonistyczne do omawianej akcji?

— Stosunek należy określić jako że wszęch miar pozytywny. Popieranie rozwoju placówek kulturalnych w krajach diaspory leży niejako u podstaw syjonizmu.

Państwo Izrael jest żywnie zainteresowane w rozbudowie żydowskich baz kulturalnych na całym świecie, które z jednej strony stanowią niewyczerpane źródło dla literatury, sztuki i szkolnictwa hebrajskiego, z drugiej —

Odczyt mgr. Wassera p. t. „Droga rozwojowa języka żydowskiego”

WARSZAWA (ŻAP). — Staraniem oddziału Żydowskiego Towarzystwa Kultury w Warszawie odbył się w tych dniach odczyt mgr. Wassera p. t. „Drogi rozwojowe języka żydowskiego”.

W obszernym referacie prelegent nakreślił tysiącletnią historię języka żydowskiego, zatrzymując się dłużej na znaczeniu języka jako oręża walki klasy robotniczej. Mówiąc o momentach przełomowych w rozwoju języka żydowskiego mgr. Wasser wspominał o pierwszym dokumencie, pisanym w tym języku, a pochodzącym z roku 1336, oraz podkreślił wybitne zasługi Mendele Mojcher Sforim w dziele rozwoju żydowskiego języka.

Na zakończenie wieczoru wyświetlono dwa filmy produkcji izraelskiej, poświęcone walkom o niepodległość państwa żydowskiego.

Uroczyste wręczenie świadectw czeladniczych kursantom ORT-u w Katowicach

Dnia 13 bm. w lokalu ORT-u w Katowicach odbyła się uroczystość wręczenia świadectw czeladniczych 12-tu kursantom, które ukończyły kurs krawiectwa damskiego ORT-u w Katowicach.

Na uroczystość przybyli przedstawiciele Izby Rzemieślniczej, kierownictwa ORT-u i inni.

W krótkich słowach wszyscy podkreślili wielkie zasługi ORT-u w dziele rozpowszechniania rzemiosła wśród ludności żydowskiej.

głej zaś — najpewniejszą zapórę przeciwko asymilacji mas żydowskich.

Temu właśnie przypisać należy fakt, że podczas konferencji inaugurującej akcję budowy teatru żydowskiego w Łodzi, wszystkie bez wyjątku partie syjonistyczne zgłosiły swój akces i gotowość współpracy, stawiając do dyspozycji inicjatorów cały swój aktyw partyjny.

Jest rzeczą wielce charakterystyczną, że ci, którzy starają się obecnie uchylć od udziału w zbiorce pieniężnej, i stale usuwali się od wszelkich akcji społecznych, sabotowali również akcję funduszu syjonistycznego. Jestem przekonany, że na liście ofiarodawców nie zabraknie ani jednego uświadomionego syjonisty.

— Jaki jest dotychczasowy przebieg akcji?

— Akcja zaczęła się z małym opóźnieniem.

albowiem przygotowania techniczne wymagały sporo czasu. Chodziło o to, aby objąć jak najszersze koła społeczeństwa żydowskiego, nie wyłączając tych, którzy mimo upływu czterech lat powojennych i radykalnej zmiany warunków ukrywają dotychczas swe pochodzenie i przynależność narodową.

Przebieg akcji uważać należy za zadawalający. Pracownicy spółdzielni i rzemieślnicy wywiązali się należycie ze swego obowiązku obywatelskiego. Nader żywy udział w akcji biorą robotnicy, którzy z radością ofiarują 5-dniowy zarobek, byleby mieć swój własny dom kultury. Spodziewamy się, że akcja rozpoczęta w sektorze inicjatywy prywatnej da oczekiwane wyniki. W tych dniach zapoczątkujemy także zbórkę pieniężną w kołach inteligencji zawodowej i pracowników umysłowych.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Analizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Artysty macowe nadeszły już do Gdyni i zostaną w najbliższych dniach rozesłane do poszczególnych ośrodków. W ten sposób zapewni- nie będzie terminowe rozprowadzenie macy i maką macowej między ludnością żydowską.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

Talony na artykuły macowe będą wydawane od 1 do 15 marca br.

Macą i maką macowa stanowią bezpłatny przydział, liczy się jednak na to, że otrzymujący talony wpłacają będą dobrowolnie ofiary na akcję świąteczną dla najbardziej potrzebującej ludności żydowskiej.

Akcja macowa kieruje pod przewodnictwem przedstawicieli Jointu, Centralna Komisja Mie-

szana, do której należą 2 delegaci CKZ w Polsce i 2 delegaci Kongregacji Wyznaniowej. Ana-

logizując lokalne Komisje Mieszane utworzone będą w terenowych ośrodkach, gdzie istnieją skupiska żydowskie.

W pierwszym tygodniu akcji wpłynęły deklaracje na 8 miln. zł.

Ze sprawozdań złożonych w Prezydium WKŻ w Łodzi przez Komitety zbórkowe wśród poszczególnych sektorów wynika, że ogólna suma podpisanych deklaracji wyniosła na dzień 15 bm. 8 miln. zł. Deklaracje te zebrane zostały w sektorze spółdzielczym, rzemieślniczym, prywatnym oraz wśród robotników zatrudnionych w prywatnych przedsiębiorstwach. W najbliższych dniach ukonstytuują się Komitety dla przeprowadzenia akcji wśród wolnych zawodów oraz pracowników instytucji państwowych, komunalnych i społecznych.

AKTYW ZJEDNOCZONEJ PARTII „POALEJ SYJON” WZYWA WSZYSTKICH CZŁONKÓW PARTII DO INTENSYWNEGO UDZIAŁU W AKCJI ZBIÓRKOWEJ.

W dniu 15 bm. odbyło się zgromadzenie aktywu Z. P. Poalej Syjon poświęcone akcji na rzecz budowy teatru żydowskiego w Łodzi.

Po zagajeniu zebrania przez dr Blassa dłuższe przemówienie o znaczeniu tej akcji wygłosił ob. Kagan. W swym przemówieniu mówca podkreślił, że Partia zawsze wykazywała głębokie zainteresowanie dla budowy pozycji kultury żydowskiej we wszystkich krajach, a obecnie pragnie przyczynić się do budowy kultury żydowskiej w krajach ludowo-demokratycznych.

W zakończeniu swego przemówienia ob. Kagan wezwał wszystkich członków partii do wykazania maksimum aktywności w tej akcji. W dyskusji nad referatem głos zabrali ob. ob. Erlich (rzemieślnicy), Wajntraub (Sp. Gwiazda), Małc (Koła partyjne w spółdz.) Rafał i inni. Dyskusję zreanimował ob. Rotenberg, który po przedstawieniu zebranym dokładnego planu akcji wezwał wszystkich aktywistów, aby na swoich od-cinkach pracy okazali się najbardziej aktywnymi realizatorami nakreślonych planów. Aktyw wyłonił specjalny Komitet partyjny, odpowiedzialny za akcję w stosunku do partii.

SPÓŁDZIELNIE C. S. W. SOLIDARNOŚĆ REALIZUJĄ SWOJE ZOBOWIĄZANIA W ZWIĄZKU Z AKCJĄ BUDOWY TEATRU

W porozumieniu z kierownikami poszczególnych spółdzielni Rada Okręgowa CSW Solidarności ułożyła kalendarzyk zebrań spółdzielni w sprawie akcji teatralnej. Zebrania odbyły się w Spółdzielniach „Dom Modelowy”, „Gwiazda”, „Pionier”, „Gerson Duda”, „Kusnier”, „Osnowa”.

Na zebraniach tych szeroko omawiano znaczenie akcji. Robotnicy wyrażali radość, że wreszcie w Łodzi stanie wielki Dom Kultury, który będzie drugim domem każdego robotnika żydowskiego. Z robotnikami żydowskimi w pełni solidaryzowali się robotnicy polscy. „Jesteśmy szczęśliwi — powiedziała młoda polska robotnica „Domu Modelowego” Cenzusowa — my robotnicy polscy pracujący przy wspólnych warsztatach z robotnikami żydowskimi, że dana nam została okazja do wykazania naszej pełnej solidarności z robotnikami żydowskimi i ich potrzebami. Weźmiemy na siebie te same zobowiązania, co robotnicy Żydzi. Na wszystkich zebraniach przyjęto jednogłośnie uchwały w sprawie ofiarowania na akcję zarobku 5-ciu dni pracy.

NA HERBATCE PRZEDSTAWICIELI KUPIEC TWA I PRZEMYSŁU ZADEKLAROWANO 3 MILN. ŻŁ.

W piątek dnia 11 bm. w dużej sali WKŻ odbyła się herbata kupiecka dla przedstawicieli kupiectwa i przemysłu.

Viceprzewodn. WKŻ adw. Rogoziński w swym zagajeniu obszernie omówił znaczenie akcji teatralnej i obowiązki spadające na sektor prywatny w związku z tą akcją.

Po wystąpieniach Idy Kamińskiej, redaktora Miroskiego, dr Blassa i adw. Wertheima uczestnicy herbatki zgłaszali swoje deklaracje na rzecz akcji teatralnej. Zgłoszone deklaracje osiągnęły kwotę 3 miln. zł.

ZNACZKI NA BUDOWĘ TEATRU ŻYDOWSKIEGO WE WSZYSTKICH INSTYTUCJACH ŻYDOWSKICH.

Prezydium WKŻ w Łodzi pozostało do wszystkich instytucji żydowskich, teatru żydowskiego, spółdzielni, sklepów spółdzielczych znaczki na zł. 20, 50 i 100 projektu artysty grafika Rajzmana. Teatr żydowski zobowiązał się do każdego biletu teatralnego dołaczać dopłatę w kwocie zł. 20. Znaczki te będą też dodawane do wszelkich podań, rachunków, pokwitowań itd.

PLAKAT ARTYSTYCZNY

Wielkie zainteresowanie w całym mieście wzbudził plakat propagandowy Komitetu Budowy Teatru Żydowskiego z napisem „Budujemy Teatr Żydowski w Łodzi” — zaprojektowany przez artystę grafika Rajzmana.

RADIOAPARATY

NAPRAWIA

FACHOWO

SZYBKO

TANIO

dyplomowany mistrz radiotechnik

F-ma B. SZTAMLER

Łódź, ul. Próchnika 13 tel. 141-78

Wkrótce będziemy w stanie sprowadzić je do Biblioteki Uniwersytetu w Jerozolimie.

Korzystamy z okazji, by jeszcze raz wyrazić nasze szczerze podziękowanie Centralnemu Komitetowi Żydów w Polsce za wartościowy dar dla naszego Uniwersytetu.

Mamy nadzieję, że będziemy mogli powitać Was u nas po otwarciu Uniwersytetu i urzędu mieniu katedry historii Żydów w Polsce”.

W liście czytamy m. in.:

„Otrzymane od Was księgozbiory zostały za- bezpieczone w Jaffie, ponieważ budynki uni- wersyteckie w Jerozolimie znajdują się przy samej linii frontu. Mamy jednak nadzieję, że

łapanekach ludności wiejskiej wywołanej przy- musowo na roboty do Niemiec, samowolne re- kwirowanie artykułów żywnościowych, branie łapówek oraz zastrzelanie obywatela polskiego narodowości żydowskiej nieznanego nazwiska,

Od chwili zakończenia wojny przekazano pol- skim organom sprawiedliwości jedynie 1800 zbrodniarzy hitlerowskich.

Staneli oni przed sądami polskimi pod zarzu- tem dokonania masowych morderstw, niszcze- nia gospodarki narodowej, pospolitego rabunku, a także gwałtu i t. d.

20 proc. zostało umorzonych. 47 przestępców skazano na kary do 10 lat więzienia. Pozosta-

łym sąd wymierzył wyższe kary, do kary śmier- ci włącznie.

Obecnie anglo-saskie władze okupacyjne w Niemczech Zachodnich mimo wziętych na sie- bie zobowiązań odmawiają dalszej ekstradycji wielu innych zbrodniarzy odpowiedzialnych za śmierć setek tysięcy obywateli polskich i inne zbrodnie dokonane w Polsce.

Zebranie uczestników Zw. Walki Zbrojnej

WALBRZYCH (ŻAP). — W niedzielę 13-go lutego r. b. odbyło się w Walbrzychu walne ze- branie miejscowego oddziału Związku — Żydów — uczestników walki zbrojnej z faszysmem.

W sali zgromadzeń Żydowskiego Domu Ludo- wego zebrano się ponad 150 członków Związku.

Zebranie witali przewodniczący Zarządu Głó- wnego Związku ob. G. Smolar, sekretarz Zarzą- du Wojewódzkiego — ob. A. Essenfeld oraz przedstawiciel Powiatowego Komitetu PZPR.

W swoim sprawozdaniu przewodniczący miejs- cowego oddziału Związku ob. Moskalik zobra- zował drogę rozwoju Związku i jego pozycję w społeczeństwie żydowskim. Ze szczególnym naciskiem mówca podkreślił wielki wkład Zwią- ku przy organizacji spółdzielni dla inwalidów i członków związku.

W procesie rozszerzenia bazy społecznej ko- mitetów żydowskich — powiedział ob. Moska- lik — Związek b. uczestników walki zbrojnej z faszysmem musi uaktywnić wszystkich swoich członków, by brali większy niż dotychczas u-

dział w pracy twórczej ogółu ludności pracu- jącej.

Po sprawozdaniu rozwinęła się ożywiona dys- kusja, w której na czołowe miejsce wysunęło się zagadnienie udziału b. bojowników z fa- szysmem w procesie zbudowania fundamentów socjalizmu w Polsce i podniesienia pracy spo- łecznej środowiska żydowskiego na wyższy po- ziom.

Z referatem ideowo-politycznym wystąpił przewodniczący Zarządu Głównego ob. G. Smo- lar, który nakreślił zadania związku w świetle uchwał Kongresu Zjednoczeniowego polskich partii robotniczych.

Następnie dokonano wyboru powiatowego Za- rządu Związku.

Rezolucja wita uchwałę CKZwP w sprawie rozszerzenia bazy społecznej Komitetów Żydów- kich i wzywa wszystkich uczestników walki zbrojnej z faszysmem do wzmocnienia wysiłków w kierunku produktywizacji wszystkich inwali- dów oraz spotęgowania działalności oświate- wo-wychowawczej.

Uniwersytet Hebrajski w Jerozolimie

Do Centralnego Komitetu Żydów w Polsce nadeszło pismo od Uniwersytetu Hebrajskiego w Jerozolimie z podziękowaniem za ofiarowane księgozbiory.

W liście czytamy m. in.:

„Otrzymane od Was księgozbiory zostały za- bezpieczone w Jaffie, ponieważ budynki uni- wersyteckie w Jerozolimie znajdują się przy samej linii frontu. Mamy jednak nadzieję, że

Wkrótce będziemy w stanie sprowadzić je do Biblioteki Uniwersytetu w Jerozolimie.

Korzystamy z okazji, by jeszcze raz wyrazić nasze szczerze podziękowanie Centralnemu Komitetowi Żydów w Polsce za wartościowy dar dla naszego Uniwersytetu.

Mamy nadzieję, że będziemy mogli powitać Was u nas po otwarciu Uniwersytetu i urzędu mieniu katedry historii Żydów w Polsce”.

W liście czytamy m. in.:

„Otrzymane od Was księgozbiory zostały za- bezpieczone w Jaffie, ponieważ budynki uni- wersyteckie w Jerozolimie znajdują się przy samej linii frontu. Mamy jednak nadzieję, że

łapanekach ludności wiejskiej wywołanej przy- musowo na roboty do Niemiec, samowolne re- kwirowanie artykułów żywnościowych, branie łapówek oraz zastrzelanie obywatela polskiego narodowości żydowskiej nieznanego nazwiska,

Od chwili zakończenia wojny przekazano pol- skim organom sprawiedliwości jedynie 1800 zbrodniarzy hitlerowskich.

Staneli oni przed sądami polskimi pod zarzu- tem dokonania masowych morderstw, niszcze- nia gospodarki narodowej, pospolitego rabunku, a także gwałtu i t. d.

20 proc. zostało umorzonych. 47 przestępców skazano na kary do 10 lat więzienia. Pozosta-

łym sąd wymierzył wyższe kary, do kary śmier- ci włącznie.

Obecnie anglo-saskie władze okupacyjne w Niemczech Zachodnich mimo wziętych na sie- bie zobowiązań odmawiają dalszej ekstradycji wielu innych zbrodniarzy odpowiedzialnych za śmierć setek tysięcy obywateli polskich i inne zbrodnie dokonane w Polsce.

Lista łancucha prasowego Nr 18

- BEZIMIENIE z Łodzi wpl. zł. 300.
ob. LIBERMAN Mojżesz, Łódź wpl. zł. 1.000 i wz. ob. Kantorowicza z ORT-u.
Ob. S. HUBERMAN, Dzierżoniów wpl. zł. 1.000 i wz. ob. Dr. Deutschmeisters, Cieszyńskiego z Dzierżoniowa.
Ob. HENRYK STUB, Tarnów wpl. zł. 1.000 i wz. ob. Bolesława Wajsmanna, Janka Wassermana, Półtoraka z Wrocławia, Emanuela Druckera z Londynu.
Ob. ABRAM NISSON, Wrocław wpl. zł. 300 i wz. ob. ob. Mosze Zylbera, Szlome Forte pina, Izydora Wassermana z Płocka, Szymona Ajzenberga, Mosze Kaca z Wrocławia, Zygmunta Nissona z Warszawy.
Ob. JAKOW KISELBRENER, Łuków wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Mosze Kajtą z Siedlec, Paulinę Winnicką, Abrama Kraca z Legnicy.
Ob. HERSZ TOPF, Łódź wpl. zł. 1.000 i wz. ob. ob. Izraela Lajba, Rajchmana Szlamę.
Ob. DAWID LUBELSKI, Katowice wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Zylbernika Jakuba, Montaga Marka.
Ob. Adw. BORYS SOŁOMIANIK, Wałbrzych wpl. zł. 1.000.
Ob. KALMAN SZUSTER, Legnica wpl. zł. 300 i wz. ob. ob. Dr. Albina Weidelfelda, Samuela Miodownika z Wrocławia, Józefa Wassermana, Isara Tambora, Pinkasa Bukowskiego z Legnicy.
Ob. LUSTIG NATAN, Nowy Sącz wpl. zł. 1.000 i wz. ob. ob. Kłaftera Jakuba, Moza Kindermana, Farbera Leopolda, Bukspana Arnolda.
Ob. KILIM ZYSIEK, Sosnowiec wpl. zł. 500.
Ob. ZYLBERSZTAJN WOLF, Sosnowiec wpl. zł. 1.000.
Ob. OBARRAŃSKI ABRAM, Sosnowiec wpl. zł. 500.
LEWKOWICZ LEON, Sosnowiec wpl. zł. 500.
Ob. Dr. KROHMOŁC, Katowice wpl. zł. 300.
Ob. FEDER FRYDA, Sosnowiec wpl. zł. 500.
Ob. CWAJSZPORN RAFAL, Sosnowiec wpl. zł. 500.
Ob. WAJNRYB EMANUEL, Sosnowiec wpl. zł. 500.
FERSZTENFELD GUSTAW, Sosnowiec wpl. zł. 500.
Ob. JAKUBOWICZ WOLF, Sosnowiec wpl. zł. 1.000.
Ob. Dr. FEDER ABRAM, Katowice wpl. zł. 500.
ICCHAK RYGER, Lublin wpl. zł. 1.000 i wz. ob. Henię Rozenówną.
IZRAEL RIGER, Kraków wpl. zł. 200 i wz. ob. Michała Rutkowskiego.
Ob. WLADYSLAW FRYSZER, Gliwice wpl. zł. 500 i wz. ob. Rozenberga, J. Spokojnego, Hermana Winer, Abrama Kona, Szulima Getnera z Wrocławia.
Ob. Inż. IGO BLUM, Dzierżoniów wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. J. Wilczków z Pieszyc, Keslera, M. Mandla z Dzierżoniowa, Inż. I. Rejłowa, Mgr. Kahane, M. Kahane z Krakowa, Polę Rozenberg, Mgr. Byteńskiego z Wałbrzycha.
Ob. ICEK ŻOLTAK, Łódź wpl. zł. 1.500 i wz. ob. ob. Daumana Majlecha, F-mę SEGRIF.
Ob. IZAK KOMINKOWSKI, Dzierżoniów wpl. zł. 500.
Ob. Sz. SIERADZKA, Wrocław wpl. zł. 1.000 i wz. ob. ob. Włofa Grabowskiego z Wrocławia, M. Majerowicza z Wałbrzycha.
Ob. MARGULIES E. W., Nowa Ruda wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Blassa Abrahama, Dr. Szarka Zycha, Lamenta Józefa, M. Imbermana, E. Mautnera, N. Rajnhauza, M. Goldmana, Wajsa Izydora, Baron Roze, Goldberga Paulinę, Goldberga Calela, Goldberga Owsejka, M. Frankensteina, Dobnera z Nowej Rudy, A. Włodawera z Łodzi, J. Włodawera z W-wy.
Ob. Z. GLASNER, Żary wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Szymana Jakuba, M. Kapłana, J. Pika.
Ob. IGNACY SCHUELDER, Kraków wpl. zł. 300 i wz. ob. ob. Piaseckiego Henryka, J. kusa Oskara, Reitera Maurycego.
Ob. FISZEL ULMAN, Kłodzko wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Brawa Karola, Brawa M. Dawida, z Wałbrzycha, Pelleri Jakuba, Einhorna Abrahama, Gelba Ignaca, Hollendera Oskara z Gorlic.
Ob. SZYMON TENENBAUM, Wrocław wpl. zł. 500.
Ob. Adw. Mgr. JÓZER REISMAN, Ząbkowice wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Mgr. Leona Chilla z Kłodzka, lek. dent. Romana Mingelgruena z Ząbkowic.
Ob. Dr. LANDSBERGER HENRYK, Sokolowsko wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Spielmana Abrahama, Krynitza Hermana z Sokolowska.
Ob. LEMKOWICZ BENIEK, Legnica wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Bauma Szmulę, Cwierlinga Josefa, E. Hocha, Grinberga Dawida z Legnicy, Rywkind - Bieguna Bealela z Łodzi.
Ob. SZMUELJ APELIŃSKI, Wrocław wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Goldmana Józefa, Fismana Dawida z Łodzi, Goldrajcha Dawida, Zylberberga Cudyka z Wrocławia.
Ob. FRACHT CHAJA, Wrocław wpl. zł. 1.000 i wz. ob. Frachta Chaima.
Ob. Dr. JÓZEF SASS, Prudnik wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Kalafera Norberta, L. Kleinberga.

Wyścig w poszukiwaniu cennych zwojów Ważne odkrycia archeologiczne w okolicy Jerycha

Jerozolima (kor. wł.) Jeszcze toczą się rokowania na Rodos. Komisja Pojednawcza przy stała do swych prac — lecz niezależnie od rozgrywek dyplomatycznych zaczęła się na terytorium Palestyny niemniej zacięta, acz pokojowa rywalizacja. Cała plejada archeologów prześciga się w pospiechu, poszukując zagadkowej pieczęci w okolicy Jerycha. Na uniwersytecie Howarda w Oksfordzie, na wyższych uczelniach Francji, Włoch, z napięciem śledzi się za rozwojem poszukiwań, a przedstawiciel agencji prasowej Tass w Kairze, archeolog z zawodu, wyraża życzenie uczestniczenia w wyprawie naukowej. Kto będzie pierwszy w tym wyścigu, kto odkryje ponownie tajemniczą pieczęć, w której znaleziono beczenne zwoje papirusowe, a w której jak przypuszczają, ukryte są skarby, mogące rzucić snop światła na przeszłość Izraela i w ogóle dziejów starożytnych? Powodzenie zależy w dużej mierze od pomocy króla Abdulli, od szeregu innych czynników, a przede wszystkim — od szczęścia.

ODKRYCIE DOKONANE PRZEZ BEDUINÓW

Dopiero teraz doszły do wiadomości publicznej szczegóły tej skomplikowanej historii, której początki przypadają na pierwszy okres walk wyzwoleńczych narodu żydowskiego, latem 1947 r.

Plemię Beduinów, które w czasie działań wojennych przeniosło się z doliny Jordanu

do Jerycha, natknęło się, wśród skał na północy od Morza Martwego, na prawie zupełnie zniszczoną pieczęć. W pieczęci tej koźcownicy arabscy znaleźli rozbite dzbany i garnki, a w nich jakieś zwoje. Beduini zawieźli te zwoje do Betlejem i sprzedali je za marne grosze kapłanowi jednego z tamtejszych meczetów. Ów mułła, przypuszczając, że ma przed sobą teksty w języku asyryjskim, zawiązał je do klasztoru syryjskiego św. Markosa w Jerozolimie. Zwoje zostały złożone w bibliotece i nie wzbudziły zrazu specjalnego zainteresowania.

Drugi rozdział omawianej przez nas „historii” rozpoczął się 15 lutego ub. roku, gdy ostry walki rozgorzały w arabskiej wsi Dżirach. Tego ranka dwaj mniisi syryjscy zapukali do drzwi amerykańskiego Instytutu Archeologicznego w Jerozolimie, wyrażając życzenie pomówienia z dyrektorem. W zastępstwie nieobecnego dyrektora przyjął mnichów zastępca jego, John Sarrore. Syryjczycy ofiarowali mu na sprzedaż „coś nader cennego”. Na początku Amerykanin zachowywał rezerwę, zapoznawszy się jednak z treścią zwojów przekonał się, że tekst ich jest pisanym w starohebrajskim języku o dziwnej ortografii. Mniisi zgodzili się jedynie na sfotografowanie zwojów.

KSIEGA JEZAJASZA I KOMENTARZE DO PROROCTW HABAKUKA

Po dokładniejszym zbadaniu tekstów okazało się, że jeden zwoj zawiera Księgę Jeza-

jasza, drugi — objaśnienia do proroców Habakuka, a trzeci — kodeks sekty żydowskiej (na podobieństwo Karaimów). Czwarci zwoj, bardzo zniszczony, napisany był prawdopodobnie w języku aramejskim.

Badacze amerykańscy zorientowali się, że mają tu do czynienia z ważnym odkryciem i próbowali odnaleźć wspomnianą pieczęć. Lecz walki w okolicy Jerycha zastrzyły się, a przywódcy band arabskich nie zgodzili się na pobyt cudzoziemców w pobliżu terenów działań wojennych. Tylko jednemu zakonnikowi udało się uzyskać zezwolenie zwiedzenia pieczęci w towarzystwie Beduinów. Po powrocie opowiedział on, że natknął się tam na inne dzbany oraz na walające się po ziemi zwoje papirusowe, nie mógł ich jednak zebrać.

W międzyczasie okazało się, że chytry Beduini nie sprzedali wszystkich znalezionych zwojów, zachowali kilka dzbanów, a potem wynieśli je na sprzedaż w starej dzielnicy Jerozolimy. Nacznym te zakupił konsul francuski i wręczył je w darze, archeologowi żydowskiemu, prof. Sukiennikowi. Badacz żydowski omówił treść zwojów, znalezionych w dzbanach, w rozprawie naukowej p. n. „Megilot Gnuzo” („Odnalezione zwoje”). Większość jednak zwojów pozostała w klasztorze syryjskim, a w kwietniu ub. roku zwoje te zostały na polecenie władz brytyjskich, przewiezione do Damasku.

ARABOWIE PRÓBUJĄ SPRZEDAĆ ODNALEZIONE ZWOJE

Ów zakonnik, który zwiędził pieczęć, zajął od bomby podczas walk w starej dzielnicy miasta. Beduini zaś już dawno uszli z Jerycha, udając się w nieznanym kierunku.

Obecnie stało się wiadome, iż rząd Syrii usiłuje odnalezione zwoje snieżyć w Europie. Uniwersytet Hebrajski zwrócił się do wszystkich instytucji naukowych z apelem o zaniechanie kupna tych beczennych zwojów. Czy apel ten odniesie skutek — przyszłość pokaże.

Rzecz jasna, że nie możemy w ramach krótkiego sprawozdania omówić znaczenia tych zwojów, które dadzą nam dokładny obraz życia żydowskiego z II i III w. przed naszą erą. Warto zaznaczyć, że pismo zwojów nie jest podobne do pisma innych odnalezionych dokumentów owego okresu. Przypomina ono raczej charakter pisma papirusów znalezionych w Egipcie, m. in. słynny zwoj papirusowy, zawierający dziesięć przykazań.

Przygotowania do utworzenia „Bloku śródziemnomorskiego”

LONDYN. — Według wiadomości kół dyplomatycznych, w Damasku obserwuje się gorączkową działalność, zmierzającą do utworzenia „bloku wschodniego”. Korespondenci syryjscy zapewniają, że przybyli do Damasku z Bagdadu i Ankary syryjscy ambasadorowie — Afif, Sol i Ihsan Fri przywieźli z sobą projekty uregulowania spornych zagadnień między krajami arabskimi a także między Turcją i Syrią. Uregulowanie tych nieporozumień ma być krokiem wstępnym do utworzenia „bloku krajów Środkowego Wschodu”. Te same kółła twierdzą również, iż w najbliższym czasie nowa delegacja irańska z ministrem obrony na czele uda się w podróż do stolicy arabskiej, a następnie odwiedzi Ankara.

Jednocześnie czynione są przygotowania do posiedzenia przedstawicieli rządów Iraku, Syrii i Libanu, które winno się odbyć na granicy syryjsko-irackiej.

RZYM (BS.). — W Rzymie istnieje od dłuższego czasu t. zw. „centrum śródziemnomorskie”, to jest organizacja „badawcza - doradcza”, której celem jest utworzenie „bloku krajów śródziemnomorskich od Hiszpanii do Zatok Perskiej”. „Centrum” posiada już swoje filie w Turcji, Grecji i Hiszpanii. Jego przywódcą jest niejaki dr. Insabato, były sekretarz włoskiej partii chłopskiej w latach dwudziestych a następnie członek partii faszystowskiej 18 b. m. Insabato oświadczył, że jego organizacja popiera pakt atlantycki i zmierza do utworzenia „bloku „uzupełnienia” w postaci bloku śródziemnomorskiego. Wedle koncepcji Insabato

W KILKU WERSZACH...

— Wczoraj przybyła na lotnisko w Lyddzie Golda Meirson oczekiwana przez min. Szertoka i członków rodziny.

— Min. Schuman konferował z przedstawicielem Turcji Sadakim w sprawie montowania bloku państw śródziemnomorskich.

— Jak wynika ze sprawozdania organizacji IRO 10.000 Żydów opuszcza miesięcznie obozy D. P. udając się do państwa Izrael.

Ob. HELENA FISZEL, Bielawa wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Dr. Adamowicza, Dr. Kraszkopfa, Dr. Liblina, Dr. Seidenau.

Ob. MILLER JÓZEF, Łódź wpl. zł. 1.000 i wz. ob. ob. Hermana Erlicha, Hermana Minca.

Ob. WARSZAWSKI SZLOMA, Chojnów wpl. zł. 2.000 i wz. ob. ob. Chazańczuka Samuela, Wajgelana Abrahama z Chojnowa, Inż. Lernfelda Leona, Lifszycę z Wałbrzycha.

Ob. SZUSTER JAKÓB, Łódź wpl. zł. 500 i wz. ob. ob. Kartowskiego Michała z Łodzi Fajtlowicza, Garncarskiego, Janowskiego z Łodzi.

Ob. RAFAL RAFALOWICZ, Łódź wpl. zł. 1.000 i wz. ob. ob. Grubsztajna Moszka i Berka, Kapelusza Mendla, Sokola, Zajdmana, Szczegorskiego Natana, Ajnhorna, Rotbarda z Łodzi, Rafalowicza Judę z Legnicy.

Ob. HENRYK WILIN, Gdańsk - Wrzeszcz wpl. zł. 500.

Ob. LEONARDA LASKOWSKA, Ludwikowice wpl. zł. 200 i wz. ob. Icchaka Goldapela z Ludwikowic.

Ob. ALEKSANDER KRAKOWSKI, Warszawa wpl. zł. 1.000.

Występ Zygmunta Turkowa we Wrocławiu

Występ Zygmunta Turkowa i jego żony Róży Turkow był prawdziwym świętem kulturalnym dla społeczeństwa żydowskiego we Wrocławiu.

Sztuka tego wielkiego artysty i reżysera, który przed 10 laty opuścił Polskę, jeszcze bardziej pogłębiła się i nabrała przekonującego wyrazu.

W montażu scenicznym „Skapca” Moliera udało się artyście przeniknąć do najskrytszych zakamarków namietności i słabostek ludzkich, lecz zarazem zachować odpowiedni dystans do elementów komizmu. Jego Harpagon jest w każdym calu człowiekiem. Właśnie w tej umiejętności wzniesienia postaci swego bohatera do wyżyn ogólnoludzkich, leży tajemnica powodzenia Turkowa.

„Dr Wolf w obozie koncentracyjnym” — to splot kontrastów, miotających duszę ludzką. Asymilant czyni rozpaczliwe wysiłki, by dostosować się do środowiska hitlerowskiego... i pozostać przy życiu. Jed-

nakże krew i serce żydowskie biorą górę nad trybem samozachowawczym. Dr Wolf sprzeniewierza się swoim dotychczasowym maksymom i — buntuje się. Nie jest to bunt jednostki. W słowach jego brzmi protest całego uczonego narodu, skazanego na poniewierkę i zagładę.

W końcu na pochlebny wzmiankę zasługuje jednoaktówka Z. Turkowa p. t. „Na starość”. Ze sceny przemawia stary artysta, pionier teatru żydowskiego w Polsce. Płomienny jego apel skierowany jest nad adresem młodzieży artystycznej, która utorował drogę do najwyższych osiągnięć. Specjalnie tragiczny wydźwięk mają jego słowa: „Dla kogo gram? Gdzie są nasi słuchacze?!”... We wstrząsającym tym pytaniu brzmi jakby aluzja do katastrofy narodowej ostatnich lat...

Wieczór Zygmunta Turkowa pozostawił na słuchaczach niezatarte wrażenie.

A. HEJNOCH.

Popularne obiady w Tel-Awiiwie

Tel-Awiv. (obsł. wł.) W dzienniku ustaw ogłoszono rozporządzenie ustalające ceny standardowych posiłków w restauracjach i jadalniach.

Rozporządzenie to przewiduje 4 kategorie posiłków, obejmujących śniadania i obiady.

BRATA naszego w Tel-Awiiwie, Szyjewicza Kruc lub żonę jego, zamieszkałych poprzednio Neve-Treick Str. 1 lub 59 Allenby, prosimy o wiadomość. Adresować: Szyjewicz Urię, Szupsk ul. Reymonta 2-2 Uprasza się tamtejsze pismo o powtórzenie ogłoszenia.

NECHUMCE i Chaimowi Engelsberg z okazji narodzin córeczki serdeczne życzenia zaszłają Ina i Pinchas Meyer.

TOW. TOW. RUBEL B. i Kogan A. z okazji urodzin syna serdeczne życzenia zaszłają Komitet ZPR Haszomer.Hacair w Szczecinie.

TOWARZYSZOM GRUBSZTAJN Łódź z okazji urodzin córeczki serdeczne życzenia składa Rafalowiec Cesia i Rafal.

TOW. TOW. SZWARC Esterze i Ignacowi z okazji narodzin córeczki serdeczne życzenia składa Elbert.

Oto pewne szczegóły, które niewątpliwie zainteresują naszych czytelników.

Śniadanie, składające się z chleba, masła, marmelady, sera oraz kawy lub herbaty kosztuje zależnie od kategorii 80 — 105 milles. Cena obiadu jarnynowego z rybą wynosi 205 — 330 milles, obiad z mięsem — 290 — 350 milles.

1 mille jest tysięczną częścią funta.

LECZ ZEBOW oraz nowoczesna pracownia zębów sztucznych. Łódź, ul. Piotrkowska 8.

DR. REICHER specjalista: weneryczne, skórne, płciowe (zaburzenia). Łódź, ul. Południowa 26 godz. 2 — 7.

Zakopane „Jerzowo”, Jagiellońska. Tel. 124, pensjonat pod kierownictwem inżynierowej Fogelgar z Katowic zaprasza na zimę. Kuchnia wykwinna. — Bieżąca, ciepła woda. — Centralne ogrzewanie.

DENTYSTA. S. Wodnicki. Korony i mostki porcelanowe. Łódź, Andrzeja 11, tel. 154.12, godz. 11 — 13, 16 — 18.